

[Hans Schmidt.]

det skulle heller ikke være nødvendigt, særlig ikke når vi tænker på den tid, der ligger foran os. Jeg ved, at der i den tid, der ligger bag os, har gjort sig forhold gældende, der har ført til skel, men mine bestræbelser går ud på — og jeg mener, at jeg har givet udtryk for det, hver gang jeg stod på denne talerstol — at disse skel må falde.

Når det ærede medlem fru Ingeborg Refslund Thomsen erindrer mig om, at jeg har talt om den konflikt, der er opstået mellem vort tilhørsforhold til det tyske folk på den ene side og til den danske stat på den anden side, vil jeg deroverfor sige, at jeg har ikke talt om nogen stadig konflikt. Jeg mener ikke, at denne konflikt er fremkaldt netop ved det tyske skolevæsen eller derved, at vore børn besøgte tyske skoler, specielt de tyske eksamensskoler. Denne konflikt er efter min mening opstået ganske uafhængigt af skolespørgsmålet, det var tidens politiske udvikling, der medførte den, og jeg håber inderligt, at muligheden for en sådan konflikt ikke vil være tilstede i fremtiden. Jeg beklager, at den har været der, og vore bestræbelser går netop ud på, at denne konflikt ikke skal gentage sig. Vi søger at forene vort forhold til det tyske folk med vort forhold til den danske stat, et forhold, som vi ønsker skal være positivt.

Det ærede medlem fru Ingeborg Refslund Thomsen nævnte, at der ingen klager var hørt om, at vore børn, der besøgte de danske skoler, ikke var blevet vel behandlet. Det har jeg heller ikke hørt noget om, jeg er overbevist om — og jeg har oplevet det med mine egne børn — at vore børn er blevet vel behandlet. Men det er ikke det, det drejer sig om. Det er ganske naturligt — som det også er blevet sagt fra anden side fra denne talerstol — at vi ønsker, at vore børn bliver opdraget i og bliver gjort bekendt med tysk ånd og kultur, og at der åbnes vore børn vej til det fællesskab, vi selv søger at opbygge nede i grænselandet, ikke som et isoleret fællesskab, men som en del af det dansk-tyske fællesskab i grænselandet.

Med disse få bemærkninger mener jeg at have besvaret de spørgsmål, der er blevet stillet mig. Jeg takker de ærede ordførere

for deres positive indstilling til lovforslaget, og jeg håber, det fortsat vil vinde tilslutning.

Undervisningsministeren (Bomholt): Jeg takker det ærede medlem hr. Hans Schmidt for udtalelsen om, at der ikke bør lægges pres på hjemmene; det ærede medlem udtalte direkte, at det ville være en fejl og uforeneligt med det forhold, vi ønsker i grænselandet. Jeg mener det samme; det ville være uforeneligt med dansk skolepolitik og dansk skoleadministration. Hele den danske skole hviler på forældrenes frie selvbestemmelsesret; de vælger fri eller offentlig skole, som de vil. Hvis der kommer skævheder ind i selve grundlaget, forældrenes frihed, kommer vi ind i en udansk ordening, som vi med demokratiets ret må værgе os imod.

Jørgen Gram: Det er jo en drabelig kamp, det ærede medlem fru Ingeborg Refslund Thomsen her alene fører for, at man skal bibeholde et forbud, der er rettet mod det tyske mindretal i Nordslesvig, et forbud, der først er kommet efter 1945, og som sætter det tyske mindretal i en undtagelsesstilling, således at det ikke har de samme rettigheder, som andre ikke-danske har. Jeg synes, det er en ubetinget kovending, det ærede medlem her foretager, det er en helt ny stilling, det ærede medlem her tager til det spørgsmål, om det tyske mindretal i Nordslesvig skal have frie rettigheder eller ej. Tidligere har man haft det indtryk, især efter 1920 og årene derefter, men også efter 1945 iøvrigt, at det ærede medlem mente, at det tyske mindretal ikke kunne få rettigheder nok. Det var særlig tilfældet, da vi havde den såkaldte skolestrid efter 1920.

Iøvrigt tror jeg, det er en meget lille flok, der grupperer sig omkring det ærede medlem. Nu er det her slået fast, at det konservative folkeparti står sluttet bag lovforslaget, og jeg vil tilføje, at man har ikke af det ærede medlem hr. Clausen (Olufskjær)s udtalelser fået indtrykket af, at han egentlig sagligt set har indvendinger at gøre imod lovforslaget; det er særlig det, at der ikke har været tid nok til at overveje det, som han har anket over. Vi i venstre har haft føling med vore folk, og derfor kan